

AKTUALIZACE STRATEGIÍ, LEGISLATIVY A DALŠÍ NOVINKY VKLIMATICKO– ENERGETICKÉ POLITICE

Pavel Zámyslický

Sekce ochrany klimatu / Odbor politiky ochrany klimatu

Ministerstvo životní prostředí

Pavel.Zamyslicky@mzp.cz

IMPLEMENTACE FF55/EGD

- Fit for 55 package

Effort sharing – Entry into force 16 May 2023

LULUCF – Entry into force 11 May 2023

EU ETS – Entry into force 5 June 2023

CO2 emissions standards for new cars and vans – Entry into force 15 May 2023

Social climate fund – Entry into force 5 June 2023

Fluorinated greenhouse gases - Entry into force 2023

Carbon removal certification – Political agreement

CO2 emissions standards for new trucks and buses – Political agreement

ENVI Council

Renewable energy – Entry into force 20 November 2023

Energy efficiency – Entry into force 10 October 2023

Energy performance of buildings – Political agreement

TTE Council

FuelEU Maritime – Entry into force 12 October 2023

ReFuelEU Aviation – Entry into force 1 January 2024

TTE Council

CBAM – Entry into force January 2026

ECOFIN Council

- Circular economy

Batteries regulation – Entry into force 18 February 2024 (/18 August 2025)

Waste shipment – Adoption

Packaging and packaging waste – *Trilogues*

Green claims – *Ongoing*

ENVI Council

- Eliminating pollution and protecting biodiversity

Industrial emissions directive – Adoption

Ozone regulation – Adoption

Deforestation – 30 December 2024 (/30 June 2025)

Nature restoration – Adoption

Air quality – *Political agreement*

Waste water – *Political agreement*

Soil monitoring law – *Ongoing*

Mercury regulation – *Adoption*

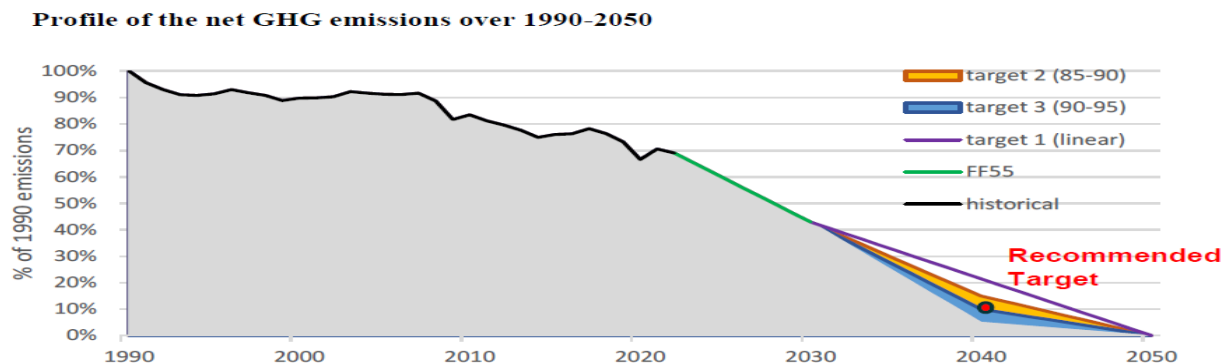
Waste framework directive – *Ongoing*

ENVI Council

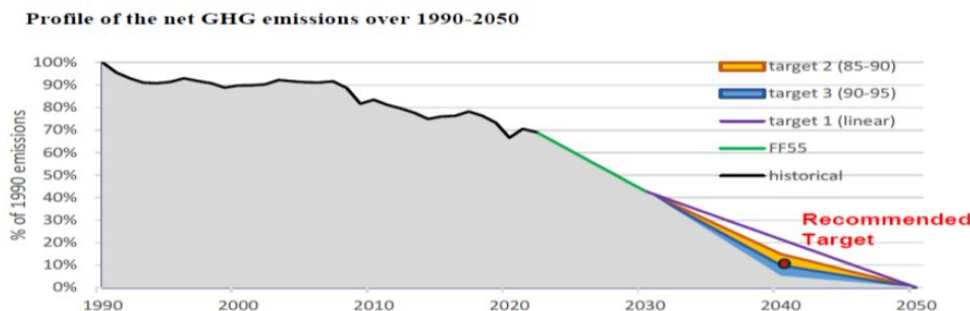
CÍL EU PRO ROK 2040

- EK zveřejnila sdělení, kterým zahajuje diskusi o redukčním cíli pro emise do 2040
- Hodnotí 3 scénáře z nichž jako doporučený uvádí ten, který dosahuje 90% snížení do 2040.
- Pro splnění tohoto cíle analýza ukazuje, že v roce 2040:
  - Zbývající „hrubé“ emise skleníkových plynů v EU by měly být nižší než 850 Mt CO₂-ekv
  - Odstraňování uhlíku (pozemní a průmyslové) by mělo dosáhnout až 400 Mt CO₂
  - Orientační rozpočet na emise skleníkových plynů na období 2030–2050 ve výši 16 Gt CO₂eq
- EK návrh učinila na základě ECL (a i s ohledem na doporučení nez. vědeckého panelu) a teprve nová EK přijde s legislativním návrhem.

Evropské dekarbonizační cíle

- Vláda schválila pozici ČR k návrhu emisního cíle 2040:
  - 90% snížení oproti 1990 je příliš ambiciózní, jde o frontloading opatření o jednu dekádu, který je může prodražit
  - potřebujeme znát analýzu dopadů (po sektorech, po členských státech)
  - zároveň srovnat ambice s konečnými verzemi Národních klimaticko-energetických plánů
  - zatím neznáme ani distribuční mechanismus na jednotlivé členské státy
  - neznáme enabling conditions (budou pokračovat finanční mechanismy, zjednoduší se pravidla veřejné podpory apod.)
  - výsledek: „měkká“ nepodpora (podpora může být zvážena do budoucna)
- Kontext:
  - pohled MŽP: důležité je sedět u stolu pro vyjednávání budoucího rámce 2030+
  - MŽP navrhovalo podporu s výhradami, ale i schválený přístup toto umožňuje

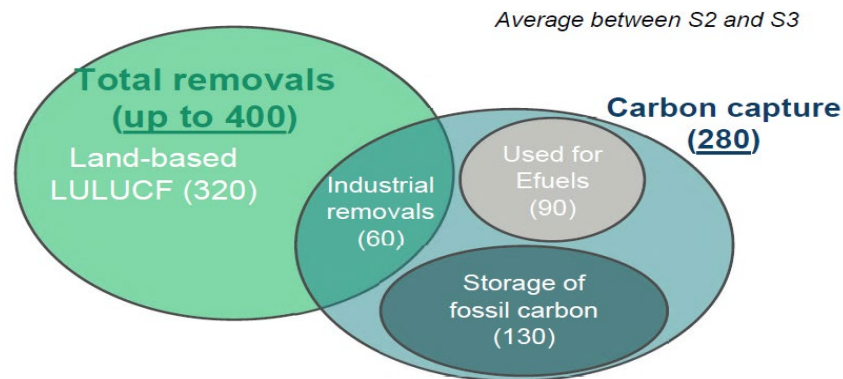
CÍL EU PRO ROK 2040 – DALŠÍ KONTEXT

- V roce 2023 na COP28 bylo dokončeno první hodnocení plnění cílů Pařížské dohody (GST)
- Všechny smluvní strany Pařížské dohody mají (na začátku 2025) předložit své nové cíle (NDCs) pro rok 2035
- Nová EK (po červnových volbách do EP) tedy velmi pravděpodobně navrhne úpravu ECL, vč. cíle do 2040 a dílčí cíl EU pro rok 2035 v rámci nového EU NDC
- Projednávání a schvalování lze očekávat na konci 2024 a následně ve 2025 (HU, PL a DK PRES)
- Půjde o legislativu, kde je pro schválení v Radě potřeba kvalifikované většiny a následně dohoda s EP v rámci trialogu
- Role Evropské rady v tomto procesu je nejasná
- EK počítá se začátkem revize post-2030 legislativy (např. ETS) v roce 2026.
- Patrně se potká s diskusí o budoucí podobě fondů (OP/JTF/RRF...)

PRŮMYSLOVÉ HOSPODAŘENÍ S UHLÍKEM

- EK zveřejnila (spolu s návrhem k cíli pro 2040) i sdělení Směrem k ambicióznímu průmyslovému hospodaření s uhlíkem pro EU
- Sdělení přichází ve stejné době, kdy byla dosažena politická shoda na podobě aktu o průmyslu pro nulové čisté emise (NZIA). Jakmile tento akt vstoupí v platnost, stane se závazným cíl vytvořit na úrovni EU **do roku 2030** kapacitu pro geologické ukládání **50 milionů tun CO₂ ročně**. Na základě posouzení dopadů doporučeného scénáře EK v oblasti klimatu pro rok 2040 by se tato kapacita měla **do roku 2040** navýšit až na **280 milionů tun** a cca **450 mil ve 2050**. Délka přepravní kapacity 19000 km ve 2040. Povinnost pro ČS zmapovat vhodné lokality a informovat o nich.

Carbon capture and removals

Derived from IA Main document (1/5), Table 6 and Table 7

Odchod od uhlí v teplárenství

- Scénář WAM3 ukazuje výrazné snížení využití uhlí pro energetiku mezi 2025-2030 (cca o 70-80 % oproti dnešku)
- Nejdříve spadnou vývozy hnědouhelné elektřiny, později systémový odchod z důvodu rostoucí ceny povolenky (určitě správný předpoklad, otázka konkrétní trajektorie)
- Zásadní nástroj : Modernizační fond – program HEAT
- Zjednodušení povolování (uhlí na zemní plyn a TAP/biomasu na stávajících sitech) – na tom je shoda (úkol primárně MPO), ale co je konkrétně potřeba?

Modernizační fond a dražby povolenek

- Program HEAT – zcela zásadní finanční/dotační nástroj
- Doposud schválené projekty (individuální, ve schématech): cca 70 mld. dotační podpory
- 6 individuálních projektů podáno, neuspělo u EIB (4x zemní plyn, 2x ZEVO) – shoda na úsilí je prosadit/nečekat na IC
- Budoucnost Modernizačního fondu:
  - cena povolenky klesla, nové odhady celkové alokace do 2030 jsou výrazně nižší, než předchozích 500 mld. Kč
  - alokace pro program HEAT nyní na úrovni 70 až 80 mld. Kč
  - bude alokace programu doplněna výnosy z dražeb emisních povolenek? – novelizace zákona transponující směrnici se 100% určením výnosů na dekarbonizaci+adaptaci – tento týden 1. čtení v PSP.
  - budou všechny podané a schválené projekty realizovány?
- Další výzva programu HEAT bude vyhlášena, otázka alokace
  - zaměření výhradně na odchod tepláren od uhlí
  - zřejmě nižší míra podpory (ze současných průměrných 50+ % celkových způsobilých výdajů)
  - nová systémová řešení s výhodnější podporou (velká tepelná čerpadla/využití odpadního a obnovitelného tepla, přechod na nízkoteplotní soustavy)
  - otázka podpory modernizace rozvodů navazující na programy MPO
  - bonifikace při zpracování plánu klimatické neutrality a/nebo spolupráce s municipalitou na lokálním plánu vytápění – kombinace s vyšší bezplatnou alokací v EU ETS.

Celkový přehled prostředků doposud obhájených/alokovaných investic z Modernizačního fondu

(celkem červen 2021 – duben 2024)

Česká republika je nejúspěšnější zemí v obhajování investic a
čerpání prostředků z Modernizačního fondu

	<i>výplaty</i>	<i>obhájeno</i>	<i>schváleno (10/2023)</i>	<i>CELKEM</i>
PRIORITNÍ	3 078	6 378	2 961	10 249
	87,74%	80,86%	100%	87,16%

NEPRIORITNÍ	430	1 510	-	1 510
	12,26%	19,14%	-	12,84%

	vyplaceno	obhájeno	schváleno (03/2024)	CELKEM
PRIORITNÍ	3 078	6 378	2 961	9 339
<i>CZK</i>	<i>74 412</i>	<i>157 952</i>	<i>72 561</i>	<i>230 153</i>
NEPRIORITNÍ	430	1 510	0	1 510
<i>CZK</i>	<i>10 418</i>	<i>37 750</i>	<i>0</i>	<i>37 750</i>
CELKEM	3 508	7 888	2 961	10 849
<i>CZK</i>	<i>84 829</i>	<i>195 702</i>	<i>72 561</i>	<i>268 263</i>

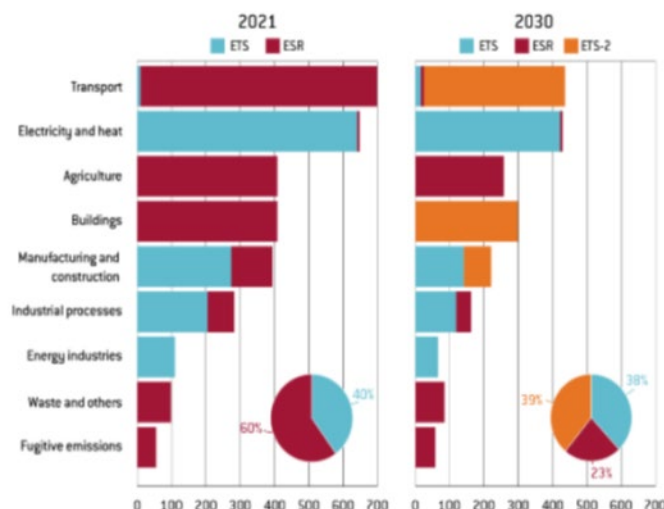
ČR dlouhodobě nejúspěšnější v čerpání z ModF

BMS	Proposals #	Total Funds Requested €m	Funds Requested Scheme €m	Disbursed* €m	PI			NPI			Ratio
					Proposals	Requested	Disbursed*	Proposals	Requested	Disbursed*	PI/NPI
					#	€m	€m	#	€m	€m	%
BG	5	764	-	262	5	764	262	-	-	-	100.0%
CZ	51	10,848	8,804	4,343	45	9,338	3,913	6	1,510	430	90.1%
EE	9	550	550	178	9	550	178	-	-	-	100.0%
EL	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	100.0%
HR	11	262	240	262	11	262	262	-	-	-	100.0%
HU	8	455	455	185	8	455	185	-	-	-	100.0%
LT	12	376	376	183	12	376	183	-	-	-	100.0%
LV	2	32	32	32	2	32	32	-	-	-	100.0%
PL	29	5,699	5,699	1,908	26	5,121	1,752	3	578	156	91.8%
PT	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	100.0%
RO	40	9,013	6,508	4,679	34	8,194	4,150	6	819	530	89%
SI	0	-	-	-	0	-	-	-	-	-	100.0%
SK	9	2,350	2,350	615	9	2350	614.50	-	-	-	100%
Total											
	176	30,350	25,014	12,647	161	27,443	11,532	15	2,907	1,115	91%

- This cycle subject to IC/EC decision

Zavedení ETS2

- Návrh zavedení ETS2 má MŽP připraven (už drahnou dobu)
- Shoda je na uspíšení procesu transpozice a zavedení ETS2 doplněním k novele ETS1 v Poslanecké sněmovně
- Zrychlený postup je procesně nestandardní, nicméně věcně je potřeba zajistit kvalitu schváleného zákona intenzivní konzultací s partnery (plnohodnotná náhrada MPŘ)
  - semináře MŽP, s dohodnutým dalším konzultačním procesem
- Cílení na účinnost zákona od 1.1.2025, aby nevzniklo legislativní vakuum
- Nyní se zavede část ETS2 v části povolování (pro povinné subjekty ze strany MŽP) a monitoring+reportingu
- Vlastní systém obchodování a vyřazování povolenek (kde se předpokládá účinnost od 2027) se zavede následně
- Paralelně běží příprava plánu SKF

Změna termínu odevzdávání povolenek

Novela zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

§ 9

Vyřazení povolenek

(1) Účastník systému obchodování nebo osoba, která byla v předchozím roce účastníkem systému obchodování, jsou povinni každý rok do 30. dubna září vyřadit z obchodování postupem stanoveným přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím registr Unie pro obchodování s povolenkami¹²⁾ množství povolenek, které odpovídá množství emisí v předchozím roce vykázanému a ověřenému způsobem stanoveným v § 15 zákona. Okamžikem vyřazení přestávají být povolenky obchodovatelné. Provozovatel zařízení nesmí pro účely vyřazení povolenek použít povolenky přidělené provozovatelům letadla.

Není nutné čekat na září, je možné odevzdávat průběžně

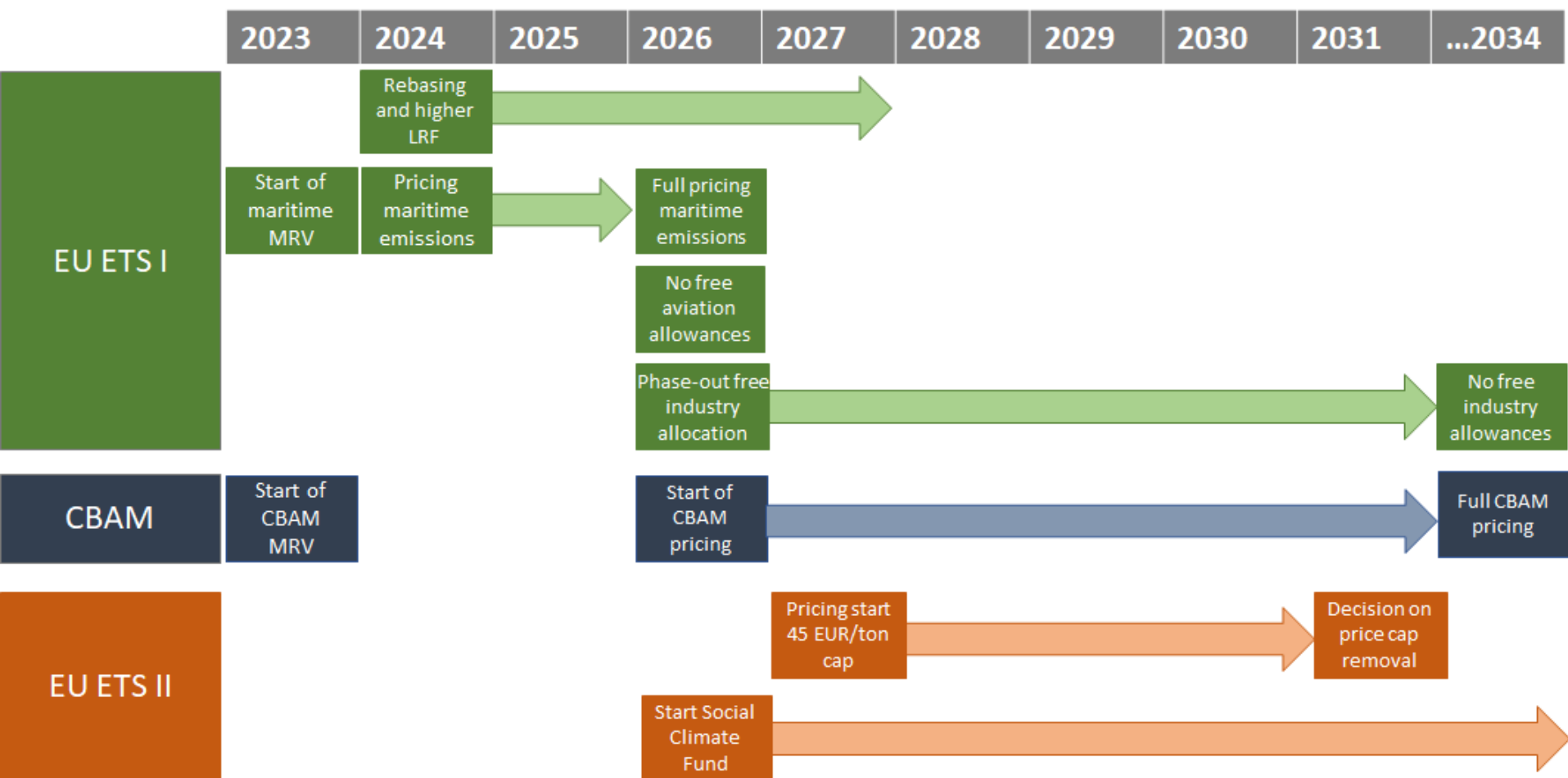
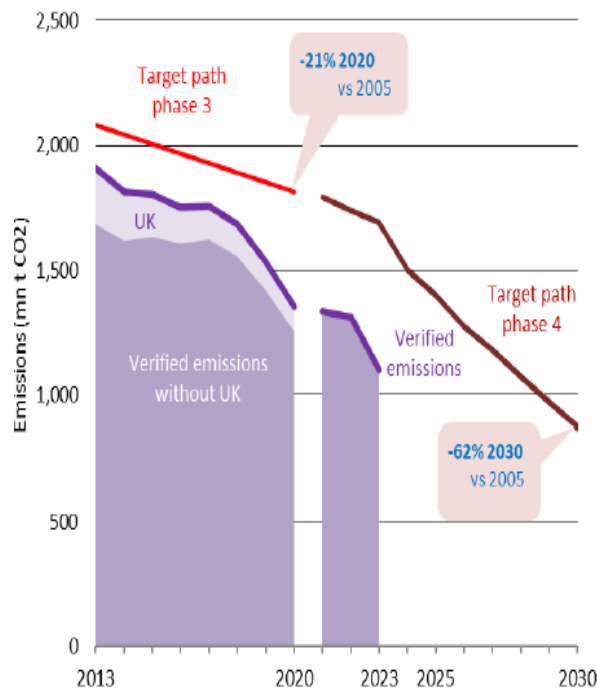

Table 4.1: Power generation data and changes 2022-2023

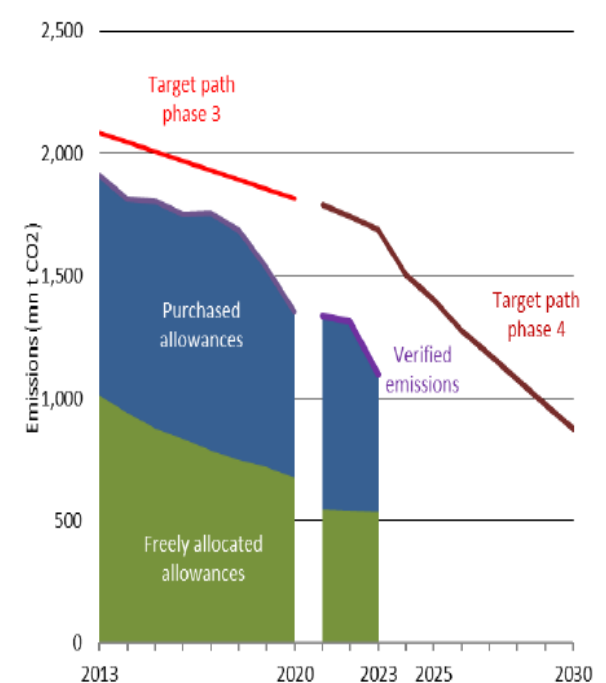
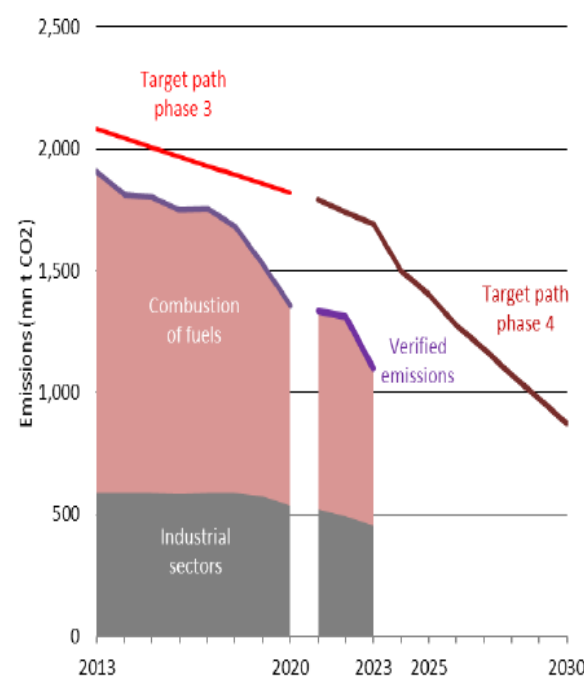
	Generation in 2023 (TWh)	Relative change 2022/2023 (%)	Share in the electricity mix in 2023 (%)	Change of share in mix 2022/2023 (%)
Solar	246	+17	9	+2
Wind	475	+13	18	+6
Coal	333	-26	12	-4
Gas	452	-15	17	-3
Hydro	317	+15	12	+2
Nuclear	619	+1.5	23	+1
Bioenergy	153	-7.6	6	+0

4.1. Delivery against Phase 4 target

KPI 4.1: EU ETS verified emissions vs adopted targets

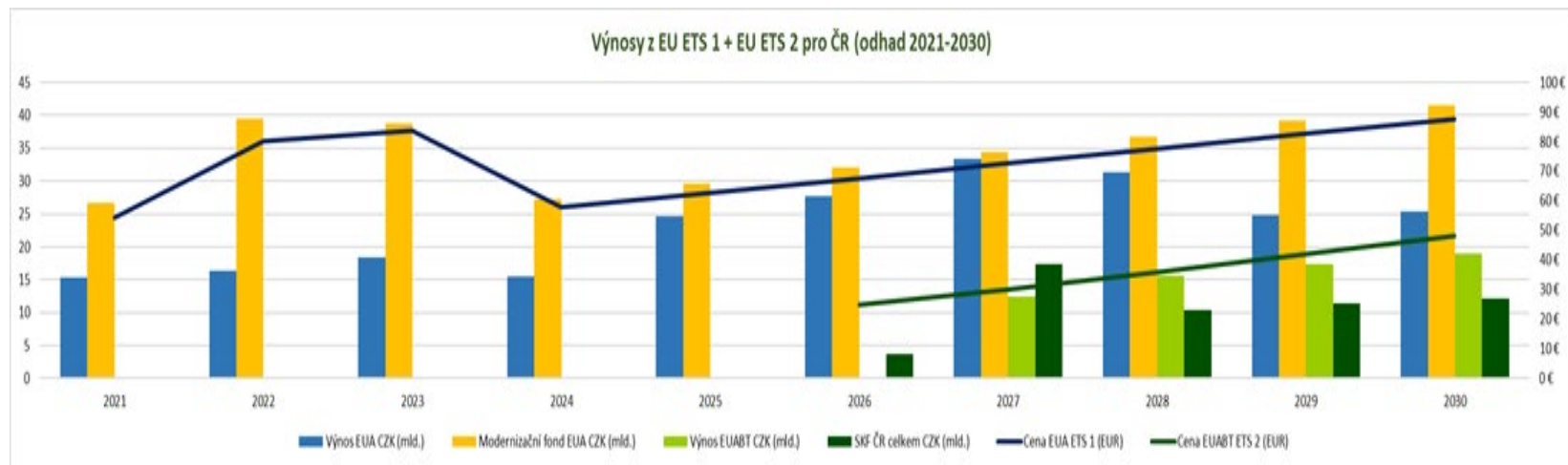

KPI 4.5: Projected emissions and target paths for Phase 4

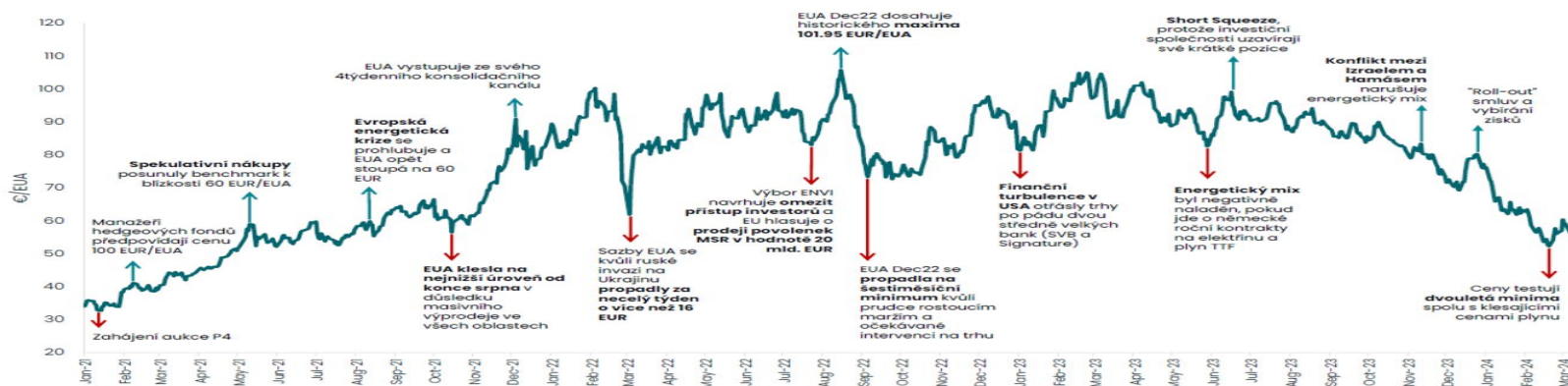
Source: Wegener Center, based on EUTL (2024), EEA (2023)

VÝVOJ CENY EUA

©VERTIS. ALL RIGHTS RESERVED

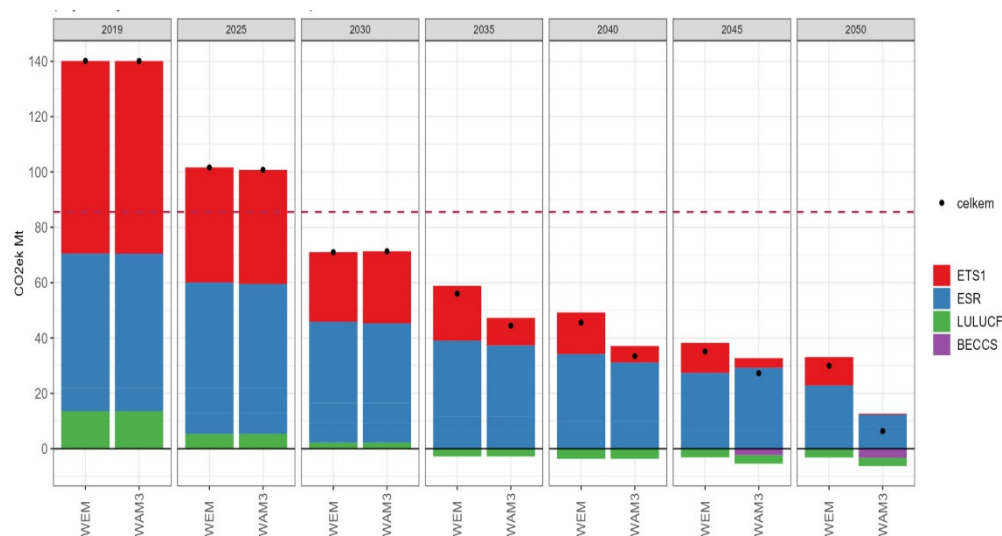
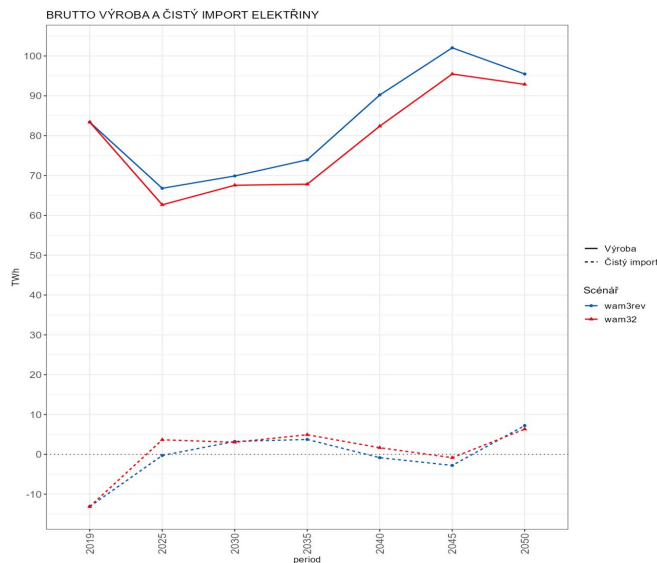
NKEP, SEK a POK

- Snaha o soulad těchto tří strategických dokumentů, úzká spolupráce MŽP a MPO, koordinace na Platformě
- Společný analytický základ (scénáře modelované SEEPIA, nejde o predikce vývoje)
- Společný harmonogram (schválení vládou v červnu 2024)
- Dekarbonizace teplárenství je důležitou stavební kostkou
- Co chceme: Čisté teplo, fyzicky a cenově dostupná služba
- Urgentní úkol: Odchod od uhlí (z důvodu dekarbonizace/vliv ceny povolenky, zajištění zdrojové přiměřenosti v elektroenergetice) – dozděrování (1,5 -2,5 GW), LOLE ≤ 7 h/rok
- Systémový přístup: Pohled od strany zajištění potřeb (úspory energie), využití dostupného odpadního a obnovitelného tepla (tepelná čerpadla), využití místních obnovitelných zdrojů (geotermie, bioplyn, udržitelná biomasa), diverzifikace dodávaných paliv (biometan, obnovitelný vodík)

Aktualizace NEKP

• Část dekarbonizace

- Proběhlo robustní modelování vědeckým konsorciem SEEPIA (mikroekonomické, makroekonomické aspekty, aspekty stability sítě jsou vzaty v úvahu)
- Modelovaný scénář ukazuje pokles emisí skleníkových plynů o 62 % do roku 2030 oproti úrovním z roku 1990
- 68% snížení EU ETS 1 oproti roku 2005
- 34% snížení EU ETS 2 oproti roku 2005
- 31% snížení v ESR sektorech oproti roku 2005
- Cíl odvětví LULUCF pro rok 2030 by mohl být splněn
- Pro období 2021–2025 však nebylo možné dosáhnout cíle bez využití rozsáhlé flexibility
- Klimatická neutralita do roku 2050
- Modelování dosáhlo asi 95% snížení do 2050 oproti roku 1990
- A do 2040 asi 83% snížení oproti roku 1990
- Zbývající emise je třeba kompenzovat dalším zvýšením pohlcování

NEKP - OZE

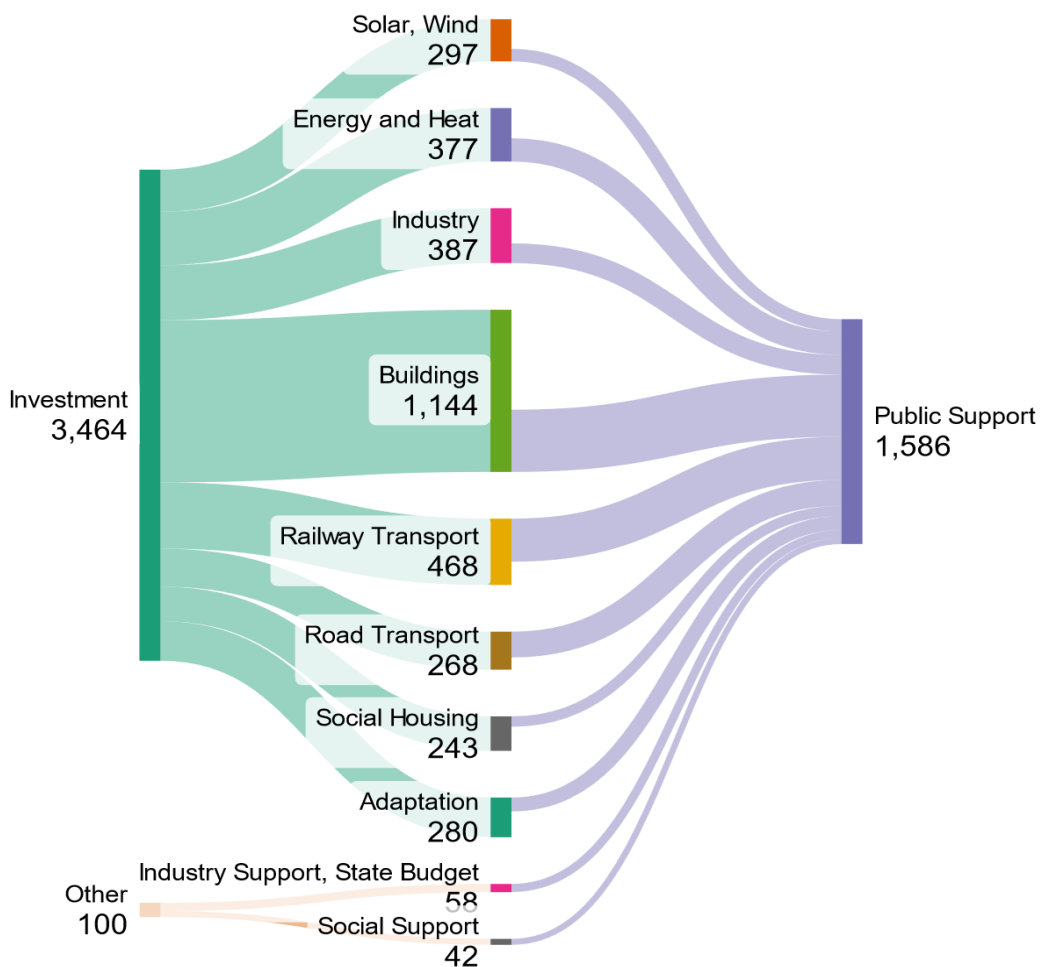
- Česko zvýšilo svůj příspěvek z 22 % na 30 % do roku 2030. Bylo nám doporučeno zvýšit příspěvek na 33 %, což posuzujeme.
- To odráží a dále zrychluje dynamický rozvoj v sektoru OZE, zejména v energetice.
- V energetice plánujeme zvýšení podílu OZE ze 14,5 % na více jak 30 % - instalovaný výkon klíčových technologií (jako 10-12 GW FVE a 1,5 – 1,7 GW vítr) bude více jak 5x vyšší.
- V sektoru dopravy se snažíme dosáhnout 14,5% snížení emisí skleníkových plynů pomocí pokročilého biometanu a dalších nízkouhlíkových zdrojů. V oblasti vytápění a chlazení v rámci OZE jsme stále odkázáni především na bioenergii, ale objevují se další technologie jako tepelná čerpadla a jejich roli v dálkovém vytápění posuzujeme.
- Tento vývoj by měl být realizován za pomoci výrazného zjednodušení povolenacího řízení (již zavedeno), energetických společností (dokončen legislativní rámec), akceleračních oblastí (stále probíhá), schémat veřejné podpory, soukromého kapitálu a dalších.

NEKP – energetická účinnost

- Česko se zavázalo k ambicióznímu cíli snížit konečnou spotřebu energie do roku 2030 na úroveň 852 PJ, což je pokles o cca. 20 %. K dosažení tohoto cíle v současné době zavádíme další zásady a opatření.
- Zaměřujeme se konkrétně na budovy a veřejný sektor a aktivně pracujeme na aktualizaci požadavků na renovaci veřejných budov podle článku 6 revidované směrnice EED. To zajišťuje, že veřejný sektor může i nadále jít příkladem při zlepšování energetické účinnosti a snižování spotřeby energie. To zahrnuje upřednostňování hlubokých renovací.
- V současné době řešíme energetickou chudobu aktivním mapováním situace a vytvářením politických přístupů k této problematice. Pracujeme také na strategiích poskytování podpory a pomoci nejvíce zranitelným.

NEKP - finance

Investment needed for transformation 2023 - 2030 (in billion CZK)

Fondy soudržnosti
Plán obnovy a odolnosti
Výnosy ETS1
Výnosy ETS2
Modernizační fond
Sociální klimatický fond
Půjčka EIB-SFDI

Jan Duvé

FOTO: Martin Kozák, wikimedia, Volné dlo

Ad

Ad

DĚKUJI ZA POZORNOST

